

लिखु गाउँपालिका यसम, ओखलढुंगा

प्रदेश नं.-१

स्थानीय राजपत्र

लिखु गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड:- ३

संख्या:- ८

मिति:- २०७७ / ०७ / २६

भाग-१

नेपालको संविधानको धारा २२२ वमोजिम गठित गाउँ सभाले धारा २२६ को उपधारा १ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ दफा १०२ उपदफा ३ को अधिनमा रहि लिखु गाउँपालिकाको स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन, २०७५ लाई दोश्रो पटक संशोधन ऐन, २०७७ लिखु गाउँपालिकाले सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ।

लिखु गाउँपालिकाको स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन, २०७५ लाई दोश्रो पटक संशोधन ऐन, २०७७

१. **विषयवस्तुको संक्षिप्त व्यहोरा:** स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु मध्ये नयाँ स्थापना भएका आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरुको व्यवस्थापनलाई चुस्त, दुरुस्त र प्रभाकारी बनाउन स्थानीय व्यवस्थापन समिति आवश्यक रहेको र स्वास्थ्यकर्मीहरुको व्यवस्थापन सम्बन्धमा जारी भएका संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय कानूनहरु सँग पनि सामञ्जस्यता कायम गर्न स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐनमा संशोधन आवश्यक रहेको छ। यो संशोधन गाउँसभाबाट पारित भएमा स्थानीय सरकारलाई कुनै प्रकारको आर्थिक भार पर्ने छैन।
२. **प्राप्त परामर्श तथा अन्य सान्दर्भिक कुरा:** यो ऐन संशोधन गर्न प्रदेश कानूनहरु तथा विद्यमान स्थानीय कानूनहरुलाई आधार मानिएको छ। आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा पठाईने अनुदान व्यवस्थापन तथा तत् तत् संस्थाहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई

व्यवस्थित र थप प्रभावकारी बनाउन स्थानीय व्यवस्थापन समिति आवश्यक रहेको र उक्त कुरा अन्य कुनै कानूनसँग बाझिएको नदेखिएको राय पनि प्राप्त भएको छ ।

३. **प्रस्ताव पेश गर्नाका कारण:** आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको व्यवस्थापन, अनुदान व्यवस्थापन लगायत बैंक खाता सञ्चालन गर्न र स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धमा जारी भएका संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय कानूनहरूसँग यस ऐनको सामञ्जस्यता स्थापित गर्न यो संशोधन प्रस्ताव पेश गरिएको हो ।
४. **निर्णय हुनु पर्ने व्यहोरा:** स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन (प्रथम संशोधन सहित), २०७५ मा संशोधनका लागि पेश गरिएका दफाहरू देहाय बमोजिम छन्-

विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था	संशोधनको कारण
दफा २ (झ) “स्वास्थ्य संस्था” भन्नाले सरकारी स्तरबाट संचालित अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीलाई सम्झनु पर्दछ ।	दफा २ (झ) “स्वास्थ्य संस्था” भन्नाले सरकारी स्तरबाट संचालित अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकी र आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रलाई सम्झनु पर्दछ ।	स्वास्थ्य संस्थाको परिभाषा अन्तर्गत सबै प्रकारका स्वास्थ्य संस्थालाई समेटन ।
दफा ६(१) सामुदायिक अस्पताल तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र वा स्वास्थ्य चौकी (स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समिति) ब्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिम सदस्य रहने गरी हरेक संस्थाको छुट्टाछुट्टै ब्यवस्थापन समिति गठन गरिने छ । (क) सम्बन्धित वडाध्यक्ष वा वडाध्यक्षले तोकेको वडा सदस्य-अध्यक्ष (ख) स्वास्थ्य क्षेत्रमा क्रियाशिल मध्ये वडा समितिबाट मनोनित महिला १ जना –सदस्य (घ) स्वास्थ्य संस्था नजिकको उच्चतम विद्यालयको प्रधानाध्यापक –सदस्य (ङ) सम्बन्धित वडाको वडा सचिव –सदस्य (च) सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख – सदस्य सचिव	दफा ६(१) स्वास्थ्य संस्था ब्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिम सदस्य रहने गरी हरेक संस्थाको छुट्टाछुट्टै ब्यवस्थापन समिति गठन गरिने छ । (क) सम्बन्धित वडाध्यक्ष वा वडाध्यक्षले तोकेको वडा सदस्य-अध्यक्ष (ख) स्वास्थ्य क्षेत्रमा क्रियाशिल मध्ये वडा समितिबाट मनोनित महिला १ जना –सदस्य (घ) स्वास्थ्य संस्था नजिकको उच्चतम विद्यालयको प्रधानाध्यापक –सदस्य (ङ) सम्बन्धित वडाको वडा सचिव –सदस्य (च) सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख – सदस्य सचिव	स्वास्थ्य संस्थाको परिभाषा अन्तर्गत सबै प्रकारका स्वास्थ्य संस्था समेटिएकोले सबैको नाम उल्लेख गर्न नपर्ने ।
दफा १९ सामुदायिक वा सरकारी स्वामित्वका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको दरवन्दी गाउँकार्यपालिकाले निर्धारण गर्ने छ । (१) दरवन्दी अनुसारका पदहरूमा नेपाल सरकारबाट समायोजन भई आएका स्थायी स्वास्थ्यकर्मीहरू रहने छन् । अन्य कर्मचारीहरूको हकमा गाउँपालिकाले करारमा स्वास्थ्यकर्मी नियुक्ति गर्न सक्ने छ ।	दफा १९ (१) सामुदायिक वा सरकारी स्वामित्वका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको दरवन्दी गाउँकार्यपालिकाले निर्धारण गर्ने छ । (२) दरवन्दी अनुसारका पदहरूमा नेपाल सरकारबाट समायोजन भई आएका स्थायी स्वास्थ्यकर्मीहरू रहने छन् । अन्य रिक्त दरवन्दीको पदपूर्तिकाका लागि प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट सिफारिस नभए सम्म तोकिए बमोजिम करार प्रकृयाद्वारा गरिनेछ ।	प्रदेश कानून तथा स्थानीय सेवा ऐन, २०७५ सँग सामञ्जस्य कायम गर्न ।

<p>(२) स्वास्थ्य संस्थामा कायम भएको रिक्त दरवन्दी पदमा करार नियुक्ति गर्नु पर्ने भएमा करार नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय वमोजिमको छनोट समितिबाट हुनेछः</p> <p>(क) गाउँपालिकाको स्वास्थ्य क्षेत्र हेर्ने कार्यपालिकाको सदस्य – संयोजक</p> <p>(ख) गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य</p> <p>(ग) गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव</p> <p>(३) छनोट समितिले आफ्नो कार्यविधि आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।</p>	<p>(३) स्थानीय सेवा ऐनको दफा ८(३) बमोजिम हुनेछ।</p>	
---	---	--

आज्ञाले

अभय कुमार गुप्ता

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:- २०७७/०७/२६